

זוקריא. קפילה: **סריא.** שנועץ פערני צכותל שאין דרכו צק ומשוניס הן: **אשו.** השולח את הצערה: **משוס חזיו.** חייצו הכמוצ דאיהו קעציד דהוי כורק חן: **משוס ממונו.** כשורו וצורו שהזיקו. וקס"ד דאיהו צנייחו כגון שהדליק בגחלת שאינו שלו דלרצי יוחנן

חייב דחזיו הן ולר"ל פטור דלאו ממונו הוא: האי לאו ממונו. דאש מאליה הולכת ודולקת למרחוק: הא לית ציה ממשא. דשלהבת הא המוקת דאין לה ממש הלכך כי חייציה רחמנא משוס חזיו הוא דחייציה: **חזיו דלנז סן.** דהוא ליה צרורות הלכך משלם ח"נ ואלדס המזליק מש"ה חייב ג"ש שאין דין צרורות צאדס: לאו ממונו דבעל כלל הוא. אלל דבעל חכרה: דאדייה אדויי. שורקו: ועל מקום גחלת. מקום שנפלה גחלת שס: משלם חזי נוק. דצרורות הן והכלל עשאן. לישנא אחריעא דמשונה הוא: ועל גויש נוילס פטור. דאשו משוס ממונו והאי לאו ממונו הוא וצרורות ליכא למימר דהא ממקום גחלת ואילך דלקה אש מאליה. ומשום הכי אוקמה דאדייה אדויי דאי אנהא עס החכרה כי אורחיה לא מצי למימני ח"נ אמדי דלמקום גחלת חייב נוק שלס דאורחיה הוא לניוול חכרה עס גחלת: **ור' יוחנן.** דאמר אשו משוס חזיו מוקיס לה דלאנחה כי אורחיה דעל חכרה ג"ש דשן הא ואלמקום גחלת ג"ש דאורחיה הוא וצדיס עבד: **ואגיש נוילס ח"נ.** דחזיו דכלל הוא והיינו צרורות: צירה. צית גדול: **צנר חנוכה פטור.** שמאזה להניחה צרה"ר לפרכומי ניקסאט: לאו **ממונו דבעל גמל הוא.** אלל דחנווני: **צמסכסכת אט כל הצירה.** שהגמל עוצר צפני כל הצירה ומסכסכו דהא ודאי הוי כולו צמקום גחלת אלל צעלמא שהאש הולכת מאליה לאו חזיו הן: **צמסכסכת.** מדלקת: **צשעמדה.** עמד הגמל צמקומו וסכסך את כל הצירה שהיתה חזילתו גדולה כנגד כל הצירה. והגמלא לא שצק לאסוקי למילתיה ופרכיה: **כל שכן.** שהיה לו למחר ולנהגה שלא תסכסך: **צעמדה להטיל מימיה.** דאנוס הוא וסכסכה: לאפוש

וועשה חלל אלל מקום הילוך שלהבת אינו משתנה ממשותו אלל שנעשה דולק ושורף וא"ת ממונו נמי לית ציה ממשא כגון צרורות צרות צנכספיהס צריש פירקין דאיהא לסומכוס ג"ש ו"ל דמ"מ גוף הממונ שפסע צו אית ציה ממשא שיש לו לשמור ממונו שלא זיק לא צרות ולא צסום דצר ואין שום ממונ שלא יאז צו ממשא צמה שפסע אלל יס חן שאין צו ממשות כגון שציר כלי צרות פיו ויש אש שאין צו ממשות כגון שלהבת צלל גחלת כדאמרין צסוף צילה (דף לט.) הילכך דמו להדי שאין צשניהס ממשות צהמזיק שפסע צו רק צגוף האדס: **דאדריה אדויי.** הו"מ לאוקמי צאנח אנוחי ע"י שינוי כדאמרין צריש פירקין: **דרי** יוחנן בדאנחה אנוחי. לא מצי למימר צאדייה אדויי ועל כל הגדיס ח"נ דאי כח [א] כח לאו כחכו דמי הוי על כל שאר הגדיס פטור: **לאן ממונו דבעל בלב הוא.** דהוא לא הדליקו ועל אש של כללו לא חייצתו מורה ואע"ל דלגצי צור אצטריך מיעוט אש צור ולא צור כדאמרין צסור שגגה את הפכה (לקמן דף מה. ומס) תרי אש כתיב מ"מ פשוט ליה לגמלא משוס [א] ציה דרשא דפטור על אש צהממו דג' צבות נאמרו צסור ולא יותר: **במסכסכת בל הבירה בולח.** דהוי כולה מקום גחלת: **וא' במסכסכת אמאי חייב.** חנווני הכלל גס צעל הגמל יתחייב עמו כיון שגס הוא פושע צמקסוך אלל אי צלל מסכסכת ניחא ליה דלא הוה ליה לאסוקי אדעמיה שהיה נר מצחוך אלל כיון דאוקמיה צמסכסכת אי אפשר שלא יראה הדליקה כיון שדולקת כל כך שמסכסכת כל הצירה דרך הילוכה והיה לו להרחיק ולמועגה מלהיות הולכת ומסכסכת אלל אין לפרש אמאי חייב חנווני צעל הגמל יתחייב הכלל דהא לקמן (דף כג.) פריך וליחייב צעל הגחלת ואע"פ שצעל הכלל פשע גס צעל הגחלת יש לו להתחייב שלא שמר גחלתו ומשני כשעמדה כלומר לאו צמסכסכת דרך הילוכה אלל צעמדה צמקום אחד והכנה כל כך צמשאי שמסכסכת כל הצירה צעמידה ופריך דכ"ש חנווני פטור לאו פטור לגמרי אלל כלומר פטור מחלקו כל צעל הגמל דיותר מסכסכת צעמידה משאילו היתה הולכת ועוברת בלי עיטוב ומשני כשעמדה להטיל מימיה דאנוס הוא צעמידה זו: רישא

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

כב.

עין משפט נר מצוה

גב א ב מ"י פ"צ מהל' מוקי ממון הלכה טו סמו עין טו טו"ע ח"מ ס"י של עיף צי: גב א ב מ"י פ"ד מהלכות מוקי ממון הלכה טו סמו עין טו טו"ע ח"מ ס"י מ"ח פטע"א: גב ד מ"י שס פ"צ הלכה ז סמו שס טו"ע ח"מ ס"י שצז: גב ה ו מ"י שס פ"ד הלכה יג סמו שס טו"ע ח"מ ס"י מ"ח פטע"א: יב ובהכ"ה וע"ש צטור:

והתניא הבלב. אמתניתין הו"מ למפרך אלל נטר עד דמיימי צרייתא ופריך אמתניתין: **דאפיך מיפך.** וא"ת למ"ד תחילתו צפשיעה וסופו צאנוס [ו] [חייב] לחייב ג"ש דתחילתו צפשיעה דאורחיה וסופו צאנוס דלאו אורחיה ו"ל דלא אמר משוס דתחילתו צפשיעה לגצי רגל לחייב ג"ש לגצי קרן דאפילו פושע גמור לענין קרן לא חייצתו מורה אלל חזי נוק דאי לאו הכי ארי שנקנס לאחר הניזק וטורף ואלל לחייב ג"ש דתחילתו צפשיעה לענין דריסה וכן כל קרן צחצר הניזק תחילתו צפשיעה לענין שן ורגל: **גריא בסריבא.** שנועץ פערני צאדן וקופץ כמו הכלל ולא דמי לצרכוי וסליק [ו] שנסך צחצית עד שמיגע ללפת: **וע"ל הגריש** ח"נ. ואע"ג דלגצי שולל צעירה לא מחייב עד דמסר לו שלהבת לר"ל ולר' יוחנן עד דמסר לו גווחא פעמיס שיש גחלת הצרה צחכרה דהויא כמו מסר לו גווחא לר"י וסלהבת לר"ל: **אישן משום חזיו.** לא שיעציר צעלמא האש אלל כל מקום שפסע ולא שמר גחלתו חזיו ניניו: **אישן משום ממונו.** כלומר חזיו ממונו יש צו ולא שהיה האש שלו דאפילו הדליק צאש של אחר חייב דלאסכחן צפ' הכונס (לקמן דף נז.) צכופף קממו של חזיו צפני דהליקה ומציא צרות מציא וגצי גך שינא ממחא הפטיס [א] אע"ג דמסכממא מפיקר ליה ועוד דאין לך אדס שימחייב דהליקה שיפקיר הגחלים ודליק גדיש של חזיו ולא כפ"ה דפ' דאיהא צנייחו דלדליק בגחלת שאין שלו: **רבי יוחנן מ"ה א** אמר בר"א. אע"ג דרריש טעמא דר' יוחנן מקראי הוה ליה לאוקמי קרא דרשה אחרית דסצבא כריש לקיש א"נ קס"ד השמאל דמאלן דאיהא ליש משוס חזיו לית ליה משוס ממונו וקצעי היכא דכלו לו חזיו אמאי לא מחייב משוס ממונו: **ממונו אית ביה ממשא.** אע"ג צבור לית ציה ממשא שחייצה מורה להצול ולא לחצו מ"מ

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והתניא הבלב והגדי שדלגו בין מלמעלה למטה בין מלמטה למעלה [א] פטורין תרגומא רב פפא דאפיך מיפך כלבא בזוקריא וגדיא בסריבא אי הכי אמאי פטורין יפטור מנוק שלם וחייבין בחצי נוק: הבלב שנמל: אתמר ר' יוחנן אמר יאשו משום חזיו וריש לקיש אמר אשו משום ממונו וריש לקיש מאי טעמא לא אמר כרבי יוחנן אמר לך חזיו מאי טעמא לא אמר כריש לקיש אמר לך ממונא אית ביה ממשא הא לית ביה ממשא תנן הבלב שנמל חררה כו' בשלמא למ"ד אשו משום חזיו חזיו דכלל הוא אלא למ"ד אשו משום ממונו הוא אש לאו ממונו דבעל כלל הוא אמר לך ריש לקיש הכא במאי עסקינן דאדייה אדויי דעל חררה משלם נוק שלם ועל מקום גחלת משלם חזי נוק ועל גדיש כולה פטור ורבי יוחנן דאנחה אנוחי על חררה ועל מקום גחלת משלם ג"ש ועל הגדיש משלם חזי נוק תא שמע [ו] הגמל טעון פשתן ועבר ברשות הרבים נכנסה פשתנו לתוך החנות ודלקו בנרו של חנווני והדליק את הבירה בעל גמל חייב הניח חנווני נרו מבחוץ חנווני חייב רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור בשלמא למ"ד אשו משום חזיו חזיו דגמל הוא אלא למ"ד משום ממונו הוא אש לאו ממונא דבעל גמל הוא אמר לך ריש לקיש הכא במאי עסקינן ובמסכסכת כל הבירה כולה אי הכי אימא סיפא אם הניח חנווני נרו מבחוץ חנווני חייב ואי במסכסכת אמאי חייב בשעמדה עמדה וסכסכה כ"ש דחנווני פטור ובעל גמל חייב אמר בר הונא בר מנחם בשמיה דרב איקא הכא במאי עסקינן כגון שעמדה להטיל מימיה רישא

ממונו ענין חזיו שדרכו לילך ולהזיק אית ציה ממשות א"נ צור נמי חשיב אית ציה ממשא דע"י כריית הצור משתנה ממשות את קרקע וועשה חלל אלל מקום הילוך שלהבת אינו משתנה ממשותו אלל שנעשה דולק ושורף וא"ת ממונו נמי לית ציה ממשא כגון צרורות צרות צנכספיהס צריש פירקין דאיהא לסומכוס ג"ש ו"ל דמ"מ גוף הממונ שפסע צו אית ציה ממשא שיש לו לשמור ממונו שלא זיק לא צרות ולא צסום דצר ואין שום ממונ שלא יאז צו ממשא צמה שפסע אלל יס חן שאין צו ממשות כגון שציר כלי צרות פיו ויש אש שאין צו ממשות כגון שלהבת צלל גחלת כדאמרין צסוף צילה (דף לט.) הילכך דמו להדי שאין צשניהס ממשות צהמזיק שפסע צו רק צגוף האדס: **דאדריה אדויי.** הו"מ לאוקמי צאנח אנוחי ע"י שינוי כדאמרין צריש פירקין: **דרי** יוחנן בדאנחה אנוחי. לא מצי למימר צאדייה אדויי ועל כל הגדיס ח"נ דאי כח [א] כח לאו כחכו דמי הוי על כל שאר הגדיס פטור: **לאן ממונו דבעל בלב הוא.** דהוא לא הדליקו ועל אש של כללו לא חייצתו מורה ואע"ל דלגצי צור אצטריך מיעוט אש צור ולא צור כדאמרין צסור שגגה את הפכה (לקמן דף מה. ומס) תרי אש כתיב מ"מ פשוט ליה לגמלא משוס [א] ציה דרשא דפטור על אש צהממו דג' צבות נאמרו צסור ולא יותר: **במסכסכת בל הבירה בולח.** דהוי כולה מקום גחלת: **וא' במסכסכת אמאי חייב.** חנווני הכלל גס צעל הגמל יתחייב עמו כיון שגס הוא פושע צמקסוך אלל אי צלל מסכסכת ניחא ליה דלא הוה ליה לאסוקי אדעמיה שהיה נר מצחוך אלל כיון דאוקמיה צמסכסכת אי אפשר שלא יראה הדליקה כיון שדולקת כל כך שמסכסכת כל הצירה דרך הילוכה והיה לו להרחיק ולמועגה מלהיות הולכת ומסכסכת אלל אין לפרש אמאי חייב חנווני צעל הגמל יתחייב הכלל דהא לקמן (דף כג.) פריך וליחייב צעל הגחלת ואע"פ שצעל הכלל פשע גס צעל הגחלת יש לו להתחייב שלא שמר גחלתו ומשני כשעמדה כלומר לאו צמסכסכת דרך הילוכה אלל צעמדה צמקום אחד והכנה כל כך צמשאי שמסכסכת כל הצירה צעמידה ופריך דכ"ש חנווני פטור לאו פטור לגמרי אלל כלומר פטור מחלקו כל צעל הגמל דיותר מסכסכת צעמידה משאילו היתה הולכת ועוברת בלי עיטוב ומשני כשעמדה להטיל מימיה דאנוס הוא צעמידה זו: רישא

רבינו חננאל (המשך)
לא הגביה את החזרה
אלא ברך דידיו הביאה
אל הגדיש, ולא יצתה
הגחלת מחזקת בעליה.
ועל החזרה משלם נוק
שולל, שזה דרכו לחטוף
לעצמו, ועל מקום הגחלת
משלם חזי נוק שמועשה
עשה בידים אבל משונה
היא, ומשונה בחצר הניזק
חזי נוק כרבנן. ועל
שאר הגדיש פטור, שאינו
ממון בעל הכלל שהיה
לא עקר והניח ובעל
הגחלת נמי לא מחייב
דהא אוקימנא לקמן
בשומרו גחלתו והכלל
חזר והוציא, ור' יוחנן
אמר אפי' אנהא אנוחי,
כגון שערך והניח, על
החזרה ועל מקום גחלת
נוק שלם, שדרך הכלל
לחטוף חזרה בגחלת
דבוקה ולולל, ועל שאר
הגדיש חזי נוק דמשונה
היא. ח"ש גמל טעון
פשתן טובר ברשות הרבים
וכו'. בשלם לר' יוחנן
חזיוו לשלגמל הן, אלא
לרש לקיש לאו ממון
בעל גמל הוא. ופריך
ירש לקיש במסכסכת כל
הבירה. פירו' מסכסכת
כגון ליחכה נירו וסיכסכה
גמל, שעמד הגמל
והדליק כל הבירה
בסיכסכת כעין חזיקון
שמצבא דהלקת כל
הבירה כגון מקום גחלת
בגדיש (דלרבי) [ולדבריו]
הכל נוק שלם. ואקש'
אדרין פירוק, סיפא
דקתני ואם הניח חנוני
נרו מבחוץ חנוני חייב,
ואי במסכסכת אמאי חנוני
חייב, הגמל הדיק בידים.
ופריך בשעמדה. ואקש'
אם שכן אם עמדה
ומסכסכת דאיהא הדיקה
בידים, חנוני אמאי חייב.
ופריך' אנוסה שעמדה
להטיל מים ולא סכסכה.

הגהות הגר"א
[א] גמ' בין מלמעלה למעלה פטורין. ג"כ גירסת הר"ק והרמב"ם חייבין ומפרשים תרגומא ר"פ לקמייתא ס' (ועשה גריא ס"ס ע"ף: [א] תוב"ד) דהו"מ ורבי יוחנן כו' דאי נח כמו כו'. ג"כ ור"פ הרמב"ם. ור"פ' שפוטין צ' חולק (ועשה גריא) סמן ש"ן ס"ק יב וצפ"ר ש"ס פ"ק צ':

מוסף רש"י
והדליק את הבירה בעל גמל חייב. שלא היה לו להגדיל מחילתו שחשקם לזכות (שבת כ"א). מנה, חנוכה פטור. חנוכה שנקשרה פרכוס מנה הניחה שס (טו).

רבינו חננאל
ואקש' והתניא הבלב והגדי שדלגו בין כך ובין כך חייבין. והרגומה דאפיך מיפך כלבא בוקריא וגדיא בסריבא. פ' דרך הגדי בסיקרא כדאמרין כדי שדורק הגדי בבית ראש, והכלל בסיקרא כדאמרין דלמ' אתי למיטור. ויכין שדלגו בשנינו דלאו כי אורחיהו, הנה ליה משונה, וקיימ' לן משונה בחצר הניזק פטורה מנוק שלם וחייב' חזי נוק כרבנן. ואמאי ר' יוחנן אמר איש משום חזיו, כיוול בידיו מכה והוא הניזק כעצמו דמי כיוון שחור המזיק בעצמו. ויש לקיש אמ' משום ממונו, כלומר כמו שמתחייב בנזק שחור ויכוצא בו שחייב בחזקו, כך באשו דהא אינו הניזק מכוון ומוק אלא מכה הרוח, וכל מה שחייב בנזק ממונו חייב באשו. ור' יוחנן אמר אינו ממונו, דהא השלהבת השומרת אין בה ממש להמקט כמו השור וכיוצא בו. ואקש' על ירש לקיש ממונו' הבלב שנמל את החזרה והלך לגדיש כו'. בשלם ר' יוחנן (כו') דאמר אשו משום חזיו, חזי דכלל הן, לפיכך חייב בעל הכלל. אלא לרש לקיש דאמ' משום ממונו היא אש לאו דבעל הכלל הוא, לבעל החזרה הוא. ואינו לרבותינו הגאונים שמועגה זו פו', ונראה לנו בו פירכא בעיקר הדיו, ולפיכך נמנענו מלדבר, כל בעינין הפירוש ולא בפירא. ופריך ויש לקיש כגון דאדייה אדויי, כלומר